



Udruženje profesionalaca za ostvarivanje ciljeva u oblasti obrazovanja i vaspitanja i održivog razvoja.  
Beograd, Dečanska 12, tel: +381 11 3349481, +381 11 3349482, www.profesionalnaorijentacija.org  
e-mail: inventiva@profesionalnaorijentacija.org

# PO ŠKOLSKE NOVOSTI

## broj 3

---

Pred vama je treći broj elektronskog magazina **PO ŠKOLSKE NOVOSTI**, namenjen profesionalcima/profesionalkama iz škola radi informisanja o postignućima i novostima u oblasti primene i razvoja programa Profesionalna orijentacija u Srbiji.

Sve osnovne škole dobijaju elektronskim putem ovo dvomesečno izdanje.

Pozivamo vas da vaša pitanja, zanimljive priloge, komentare, dostavite na e-mail **inventiva@profesionalnaorijentacija.org**

## ***MREŽA AKTERA U LOKALNOJ ZAJEDNICI PODRŽAVA REALIZACIJU PROFESIONALNE ORIJENTACIJE: OSNOVNE ŠKOLE, SREDNJE ŠKOLE, KANCELARIJE ZA MLADE, PREDUZEĆA, NSZ***

*Od ove školske godine 1097 osnovnih škola u Srbiji ima edukovane timove za profesionalnu orijentaciju. 1061 škola realizuje program sa učenicima završnih razreda. 86 škola je steklo status mentorske škole koja je u svojoj sredini resurs za podršku drugim školama u realizaciji programa. 90 000 učenika/ca je uključeno u program, 8000 iz osetljivih grupa.*

*31 lokalnih timova za profesionalnu orijentaciju koordiniše saradnju lokalnih aktera i uspostavljaju kalendare i kataloge usluga u svojim sredinama. Ovi impresivni rezultati su postignuti trudom, zalaganjem i neiscrpnom profesionalnom posvećenošću 3000 nastavnika/ca i stručnih saradnika/ca!*

Sa drugim polugodištem, škole u radu sa decom realizuju 3 i 4 korak programa: **Informisanje o zanimanjima, karijeri i putevima obrazovanja i Realni susreti sa svetom rada.**

## Implementacija programa u školama nove generacije

U svim bazičnim školama koje su počele sa realizacijom programa PO u školskoj 2013/14. godine, program PO se uspešno realizuje. U radionicama za učenike/ce uživaju svi učenici i nastavnici, ali i roditelji. Školski timovi za PO u većini škola imaju podršku ostalih nastavnika tako da se program PO proširio u sve delove školskog života. Povezuju se nastavni predmeti, akcije realizuju zajedno različiti školski timovi, sve više se angažuju roditelji kao saradnici u različitim oblastima programa.

Škole nove generacije imaju podršku mentorskih škola iz svog okruženja. U većini škola je profesionalna orijentacija stavljena u funkciju stručnog usavršavanja i profesionalnog razvoja nastavnika/ca unutar ustanove. Izdvajamo: *Snežana Vasić, stručna saradnica-psiholog u OŠ „Milan Rakić“ u Mionici, 24.10.2013.godine, sa učenicima VIII-3 odeljenja, u okviru profesionalne orijentacije učenika, održala je ugledni čas u formi radionice, pod nazivom "Put sposobnosti".*

Sve škole nove generacije imaju i razvijaju svoj plan realizacije realnih susreta, najčešće kao raspitivanje-razgovor sa predstavnikom/com zanimanja, na raznovrsne i kreativne načine.



Tako je u OŠ „Bora Stanković“ u Karavukovu (opština Odžaci), izvedena interaktivna predstava „More i mornari“, gde su učenici takođe bili na sceni i veoma se lepo zabavili, a tokom predstave učili ko je za šta zadužen u pozorištu, koja zanimanja su prisutna u pozorištu. Posle predstave usledio je intervju, kroz koji su učenici saznali mnoge stvari o glumi i o tome šta sve predhodi jednoj predstavi. Svi su veoma zadovoljni ovim realnim susretom koji je osmišljen dan posle radionice Priprema za intervju.

## Mentorski sastanci sa školama nove generacije



rukovodioci/teljke tima za PO-TIPO.

Mentorske škole u 26 gradova širom Srbije, bile su domaćini mentorskih sastanaka za škole koje realizuju program PO od ove školske godine. Tokom februara i početkom marta održano je 28 mentorskih sastanaka. Na sastancima su škole imale priliku da razmene primere dobre prakse, ali i da se pripreme za predstojeće realne susrete. U toj pripremi su značajna bila iskustva škola ranijih generacija. Na sastancima su aktivno učešće uzele i mentorske i bazične škole, ali i Nacionalna služba za zapošljavanje, Kancelarije za mlade i preduzeća na lokalnu. U pripremi i realizaciji sastanaka, značajan doprinos su dali/e i

Drugi mentorski sastanak je osnažio timove škola nove generacije za realizaciju realnih susreta sa svetom rada, za izradu berze i Kalendara usluga na lokalnu, koje će obogatiti i precizirati na sastancima timova za profesionalnu orijentaciju-TiPO.

## **Aktuelnosti iz mentorskih škola za profesionalnu orijentaciju**

Drugo polugodište je u svim mentorskim školama nagovestilo brojne aktivnosti na polju informisanja i realnih susreta sa svetom rada i obrazovanja. Primetno je veći broj mentorskih škola koje svoje PO manifestacije i realne susrete planiraju i realizuju kroz partnersku saradnju sa školama iz okruženja. Tako je realizovano više od 5 Sajmova obrazovanja, više od deset raspitivanja-razgovora sa predstavnicima zanimanja, desetinu poseta preduzećima i ustanovama u cilju raspitivanja. Postignuta je plodna razmena primera dobre prakse u PO, među školama. Izdvajamo samo neke:

- *“Nedelja profesionalne orijentacije SO Novi Beograd” realizovana je u prvoj nedelji februara, u organizaciji mentorskih škola “Borislav Pekić” i “Kralj Aleksandar I” I u saradnji sa učenicima još 4 škole. Putem izrade panoa učenici su se upoznavali sa mrežom srednjih škola i profilima koje nude i zanimanjima ka kojima vode.*

- *OŠ “Filip Kljajić Fića” organizovala je II sajam obrazovanja na Čukarici, na kojem se predstavilo 43 srednje škole.*

- *U susret Sajmovima obrazovanja u Vrčinu i na Zvezdari, OŠ “Sveti Sava” i OŠ “Stevan Sindelić” raspisale su likovni i literarni konkurs za učenike/ce svojih opština: “Biću kad porastem...”*

- *Na Opštini Stari grad, nastavljena je serija susreta sa predstavnicima zanimanja - ovoga puta u OŠ “Mika Alas”, sa pilotima.*

- *Vršnjački tim u OŠ “Starina Novak” organizovao je tribinu sa stručnjacima iz oblasti zdravstvene prevencije, za učenike/ce i roditelje staratelje.*

- *U OŠ “Filip Kljajić Fića”, organizovana je tribina “Mala matura-završni ispit” za učenike/ce i roditelje/staratelje Čukarice i Rakovice, koja je naglasila značaj programa profesionalne orijentacije za završni ispit osnovaca.*

Većina mentorskih škola je kreirala autorsku uslugu PO za profesionalce/ke. Cilj usluga da je da se uspostavi funkcionalna mentorska podrška između škola.

*Rekorder za mesec februar po broju realizacija usluga sa profesionalcima iz drugih škola, je OŠ “Vuk Karadžić” iz Stubla, koja je svoju mentorsku uslugu “Ojačaj vršnjački tim” realizovala četiri puta: u Stublu, Vladičinom Hanu i Predejanu.*



Mentorske škole su bile i partneri u organizaciji Festivala nauke. *OŠ "IV kraljevački bataljon" je u saradnji sa CPN-Centrom za promociju nauke organizovala Festival nauke za učenike/ce Kraljeva.* Svi osnovci Kraljeva su imali priliku da prisustvuju projekcijama u CPN mobilnom planetarijumu i upoznaju se sa čudesnim univerzumom, astronomijom, zvezdama, planetama i mestom naše Zemlje u kosmosu. U Boru, u februaru, tim *OŠ "Dušan Radović" realizovao je uslugu za roditelje učenika/ca: "Kako da pomognem svom detetu u pravilnom izboru buduće škole".* Pogledajte <http://www.mc.kcbor.net/2014/02/07/kuda-posle-osnovne-skole/>



*realizovao je uslugu za roditelje učenika/ca: "Kako da pomognem svom detetu u pravilnom izboru buduće škole".* Pogledajte <http://www.mc.kcbor.net/2014/02/07/kuda-posle-osnovne-skole/>

### **Regionalni sastanci mentorskih škola**

Širom Srbije, mentorske škole OŠ "Sonja Marinković" u Novom Sadu, OŠ "Avram Mrazović" u Somboru, OŠ "Rada Miljković" u Jagodini, OŠ "Sreten Mladenović Mika" u Nišu, OŠ "Vuk Karadžić" u Negotinu su bile domaćini regionalnih sastanaka mentorskih škola. Ovi sastanci su prilika da timovi mentorskih škola razmene primere dobre prakse u sprovođenju PO, kao i da se povežu međusobno i sa drugim akterima PO mreže u zajedničkim aktivnostima. U tom procesu im pomažu rukovoditeljke lokalnih timova za PO-TIPO.

### **Regionalni sastanci u brojkama**

Na sastancima je učestvovalo 154 predstavnika/ca timova 64 mentorske škole. Veliki doprinos sastancima dali su rukovoditelji/teljke timova za PO-TIPO, njih 15. Na sastanku u Beogradu, bila je i predstavnica MNPTR Ljiljana Deljanin.

Timovi mentorskih škola su:

- se povezali i informisali jedne druge o mogućnostima podrške i saradnje kroz mentorstvo i partnerske akcije

- se ripremili za realne susrete i rad sa roditeljima
- započeli berzu usluga i lokalni Kalendar usluga PO, koje će dalje dopunjavati i promovisati
- potvrdili svoju registraciju u PO informacionom sistemu - POIS



## Treći sastanak lokalnih timova za profesionalnu orijentaciju- TiPO

Krajem februara otpočela je serija sastanaka lokalnih timova za profesionalnu orijentaciju –TiPO i oni su realizovani u gradovima Sombor, Čačak, Kraljevo, Jagodina, Niš, Prokuplje. Cilj svakog od ovih sastanaka je **kreiranje Berze i Kalendara usluga**. Izdajamo primere dobre prakse sastanka.

**U Prokuplju** je 21.02.2014. održan sastanak Tima za profesionalnu orijentaciju u OŠ "9.oktobar" kojim rukovodi Maja Svetozarevic. Svi relevantni akteri su podržali ostvarenje osnovnog cilja sastanka -**uspostavljanje lokalnih kapaciteta za realizaciju Realnih susreta**. Predstavnici Regionalne Privredne Komore i Ženskog preduzetništva pri Komori, Udruženje unije preduzetnika i zanatlija Topličkog okruga i Udruženje poslovnih žena ponudili su realizaciju realnih susreta dece i mladih u narednom periodu i Dana devojčica/dečaka. Usluge su definisali i KzM, NZS, mentorske škole "Čegar" i "Dušan Radović"iz Niša čije su predstavnice podržale razvoj BOŠ škola Topličkog okruga.

Uspostavljen je lokalni Katalog i Kalendar usluga. ***U Kalendaru je definisana Toplička nedelja Realnih susreta –TOP RS od 24.03 do 28.03.2014., u kojoj će se učenici/ce topličkog kraja upoznati sa svetom rada kroz posete preduzećima; raspitivanje i isprobavanje prakse.*** Sastanak su podržali direktori škola i pokazali izuzetno interesovanje za program PO.

**U Paraćinu** je na inicijativu MOŠ "Momčilo Popović-Ozren " i rukovoditeljke TiPO Snežane Vasiljević, održan pripremni ***TIPO sastanak sa srednjim školama iz Paraćina***. Sastanak je bio veoma uspešan, sa jasnim predlozima za dalju saradnju u uspostavljanju Kataloga usluga i formiranju tima za PO-TiPO Paraćin. Predstavnice srednjih škola su bile veoma otvorene za saradnju i smatraju da je uspostavljanje TIPO u Paraćinu važno kako bi se efikasnije povezali svi akteri u oblasti profesionalne orijentacije ali ujedno i održali saradnju sa ostalim akterima TIPO u Pomoravskom okrugu.

**Uspostavljen TiPO u Valjevu:** Na drugom mentorskom sastanku za škole koje su imale obuku ove školske godine, u OŠ „Prota Mateja Nenadović“u Valjevu, uspostavljen je TiPO Valjevo. Sastanci timovi za PO –TiPO širom Srbije biće realizovani u prvij i drugoj nedelji marta meseca.

## Realni susreti sa svetom rada – primeri dobre prakse

Od početka drugog polugodišta u svim školama profesionalna orijentacija je u znaku realnih susreta mladih sa svetom rada, kroz usluge: raspitivanje, "pratim te na praksi" i isprobavanje prakse.

Školski PO timovi su zajedno sa učenicima/cama završnih razreda isplanirali realne susrete sa srednjim školama, preduzećima i predstavnicima zanimanja.

Izdvajamo samo neke primere:

- U Šapcu, svi osnovci su posetili gimnaziju i isprobavali se u *izvođenju ogleda u kabinetu za hemiju*.

- Učenici/ce OŠ „Čegar“- Niš, su posetili Zavod za vaspitanje omladine u Nišu. Domaćini su bili Vojkan Stanojević i Sanja Živković , koji su posetioce proveli kroz paviljon i učenicima bliže objasnili svoje zanimanje: specijalni pedagog – vaspitač. Ovoj njihovoj PO akciji su se pridružili i učenici/e iz OŠ "Sreten Mladenović Mika", OŠ "Miroslav Antić", OŠ "Vuk Karadžić" i OŠ "Radoje Domanović".

-U OŠ "Velimir Markičević" u Majdanpeku, članice tima za PO su u saradnji sa učiteljicom Mirjanom Sekulić organizovale *kreativnu radionicu "izrade nakita"*. Radionici je prisustvovala ekspertkinja za izradu nakita, koja je učenicima demonstrirala kako se od različitih predmeta mogu izraditi različiti komadi nakita: minđuše, ogrlice, narukvice, kutijice za nakit.



U OŠ „Vuk Karadžić“ u Kragujevcu, učiteljice Ljubica, Marija, Nataša i Ljilja su priredile *prezentaciju zanata koji se bave proizvodnjom hrane*. Deca su bila pekari, licideri, poslastičari... Na ručno vezenim i heklanim stolnjacima u holu škole, vežbali su umeće izrade ukrasa od testa, liciderskog srca i kuglica od keksa. U akciji su deci pomogle mame i bake koje su napravile „gomilu“ peciva i kolača i tako obezbedile sladak zalogaj mališanima.



## PO partnerske akcije



U Novom Sadu, na *Sajmu obrazovanja „Putokazi“*, okupile se MOŠ/BOŠ iz severne Vojvodine i Novog Sada: „Ivo Lola Ribar“, „Petefi Šandor“, „Nikola Tesla“, „Miroslav Antić“, „Jovan Jovanović Zmaj“, „Sonja Marinković“.

Predstavilo se 14 srednjih škola: Tehnička škola „Mileva Marić Ajnštajn“, Srednja mašinska škola, Škola za dizajn „Bogdan Šuput“, Tehnička škola „Pavle Savić“, Srednja stručna državna škola „Borislav Mihajlović Mihiz“ iz Iriga, Računarska gimnazija „Smart“, Elitna privatna srednja ekonomska škola, Prva privatna

medicinska škola „Hipokrat“, Srednja škola „Sveti Nikola“, Srednja saobraćajna škola, Prva privatna optičarska škola „Pašćan“, „E – gimnazija“, Srednja škola „Dositej Obradović“, Poljoprivredna škola sa domom učenika iz Futoga.



U okviru Nedelje profesionalne orijentacije u SO Novi Beograd: u mentorskoj OŠ „Kralj Aleksandar Prvi“ sproveden je *likovni konkurs na temu budućeg zanimanja*. Izrađeni radovi, kao putujuća izložba, postavljaju se u još 5 škola.



U holu škole "Djuro Strugar" bili su izloženi *informativno- zidni panoi učenika 7. i 8. razreda u cilju informisanja o srednjim stručnim školama* na teritoriji grada Beograda



U OŠ "20. oktobar", organizovane su *kreativne radionice* "Kviz za pet". Učenicima/cama su se približila raznovrsna zanimanja na zabavan i zanimljiv način, uz međusobnu saradnju učenika, nastavnika i roditelja pet škola: OŠ "Mladost", OŠ "Kneginja Milica", OŠ "Branko Radičević" OŠ "Vlada Obradović – Kamenji" i domaćina, OŠ "20. oktobar".

U mentorskoj OŠ „Radojka Lakić“ (Savski venac, Beograd) organizovano je *„Veče sa ekspertima“*. Gosti - eksperti iz 18 različitih profesija koje su bile na top listi interesovanja učenika/ca: novinar, sudija, stomatolog, hirurg, forenzičar, veterinar, ekološki mikrobiolog, saobraćajni tehničar, medicinska sestra, pekar, marketing menadžer, psiholog, programer, sportista – snowborder, policajac, kapetan rečne plovidbe, vatrogasac, predstavili su svoje zanimanje i odgovarali na pitanja učenika/ca, roditelja, nastavnika kroz interaktivnu radionicu. Vršnjački timovi za profesionalnu orijentaciju osnovnih škola sa Gradske opštine Savski venac i novobeogradske osnovne škole „20 oktobar“ su pripremili izložbeni materijal sa podacima o srednjim školama shodno interesovanjima učenika.







tri vaspitna stila roditelja od strane samih učenika.

Realni susret - razgovor sa ekspertima, nazvan "*Open info day*" realizovan je i u OŠ „Vuk Karadžić u Surdulici. U neposrednom kontaktu sa ekspertima 11 različitih zanimanja, učenici/ce su postavljali pitanja i dolazili do željenih odgovora u vezi različitih profesija. Bilo je stotinak posetilaca a među njima i gosti iz okolnih škola. "Vukov" tim za PO pripremio je kratak program prisutnima: nastup hora i dramatizaciju

## Vesti iz kancelarija za mlade

**Karijerni info kutak (KIK)** je inovativni servis informisanja mladih o karijeri koji postoji u 119 kancelarija za mlade u Srbiji.

Preko 40.000 mladih koristi usluge KIK-a:

1. **karijerno informisanje** - informisanje o mogućnostima za izbor škole i zaposlenja, dodatnog-neformalnog obrazovanja, konkursima, praksama i drugim mogućnostima za mlade u sklopu razvoja karijere;
2. **realne susrete sa svetom rada** - razgovor sa predstavnikom/com zanimanja, poseta i raspitivanje u preduzeću, pratim te na poslu, Dan devojčica / Dan dečaka;
3. **radionice profesionalne orijentacije i upravljanja karijerom** - napredna usluga koja podrazumeva dvodnevne treninge za mlade srednjoškolskog uzrasta.

### Radionice profesionalne orijentacije i upravljanja karijerom u Beogradu i Nišu

*50 seminara i 50 individualnih savetovanja za 2000 srednjoškolaca iz 30 škola u Beogradu je realizovalo u toku ove školske godine 40 studenata/kinja psihologije, andragogije i socijalnog rada u okviru programa stručne prakse u Centru Inventiva.*

*U martu 2014. počinje program stručne prakse za studente psihologije i pedagogije Univerziteta u Nišu u saradnji sa niškim KzM.*

**Trening za trenere profesionalne orijentacije i upravljanja karijerom** za predstavnike 12 kancelarija za mlade iz Kruševca, Prijepolja, Subotice, Novog Pazara, Bačkog Petrovca, Batočine, Novog Bečeja, Bačke Palanke, Raške, Sremske Mitrovice, Trgovišta i Medijane/Niš omogućava da KzM uspostave naprednu uslugu u Karijernom info kutku i ponude radionice profesionalne orijentacije i upravljanja karijerom svim mladim ljudima u svojim gradovima i opštinama kojima je ovakav vid podrške potreban.

Više informacija o svim ovim temama možete naći na [www.profesionalnaorijentacija.org](http://www.profesionalnaorijentacija.org)

## PREPORUKE ZA SPROVOĐENJE I RAZVOJ PROGRAMA PROFESIONALNE ORIJENTACIJE U OSNOVNOJ ŠKOLI ZA NAREDNI PERIOD

### Dragi PO timovi u školama,

očekuje vas period organizovanja i realizovanja realnih susreta sa svetom rada i obrazovanja. Naše preporuke su:

-organizujte se partnerski sa timovima drugih škola, što je to više moguće u realizaciji poseta srednjim školama i preduzećima, razgovorima sa ekspertima,

- **podelite primere dobre prakse** sa kolegama/icama iz drugih škola jer svojim kreativnim rešenjima do kojih dolazite u radu vi unapređujete kvalitet programa PO u svojim školama,

- **uključite roditelje** kao svoje saveznike u realizaciji realnih susreta sa svetom rada i nastavite svoj rad sa njima i na roditeljskim sastancima na temu profesionalne orijentacije,

- kroz kontakte u lokalnoj zajednici ali i kroz POIS informacioni sistem imate više mogućnosti da obogatite ponudu realnih susreta mladih sa svetom rada, **registrujte svoju školu u POIS**, <http://profesionalnaorijentacija.org/pois/skole>

- koristite podršku timova mentorskih škola u svojoj sredini i **uključite se** u realizaciju usluga profesionalne orijentacije koje se realizuju na lokalnu,

- **unapredite mrežu PO** putem partnerskih aktivnosti i manifestacija: Sajmove obrazovanja, realne susrete mladih sa svetom rada, zajedničke akcije vršnjačkih timova škola. Izvestite o tome postavljajući vest na sajt svoje škole i prosledivši je za sajt [www.profesionalnaorijentacija.org](http://www.profesionalnaorijentacija.org)

**Vama i vašim/našim učenicima/cama želimo radost u ostvarivanju realnih susreta !**

### Podsetnik

Podsećamo i molimo sve koordinate i koordinatorke školskih timova da registruju svoju školu u PO informacionom sistemu: <http://profesionalnaorijentacija.org/pois/skole>. Registracijom postajete aktivni u promociji svojih usluga, koristite usluge drugih aktera i olakšavate sebi praćenje, izveštavanje i uspostavljanje lokalnog kalendara i kataloga usluga.

Pratite aktivnosti Centra Inventiva na <http://centarinventiva.com> i na FB stranici: Centar Inventiva. Mlade upućujte na informacije na sajtu [www.moja-posla.rs](http://www.moja-posla.rs) i FB stranici: Moja posla.

Urednica ovog broja magazina: Valerija Živković

Tim: Valentina Rančić, Jelena Dimitrijević, Sladjana Golubović, Marina Ostojić, Aleksandra Lakićević Dobrić

Urednica: Marija Radovanović

